

ZÁTIŠIA

Genéza pojmu siaha pred polovicu 16. storočia. Už Giorgio Vasari (taliansky maliar, spisovateľ, historik a architekt) použil pre označenie zátišia opis zobrazených predmetov. U nás sa dnes označuje týmto pojmom široká námetová škála v maliarstve. Patria sem výjavy prestretých stolov, námety so zverinou, kytice a pod..

Motív zátišia evidujeme vo výtvarnom umení už niekoľko tisícročí. Od kolorovaných egyptských basreliéfov (polovypuklých plastík.) cez antické nástenné maľby a obdobie neskej gotiky, kde prvky zátiší nachádzame v religióznych témach ako atribút, či symbol, až po renesanciu tvorilo zátišie trvalú súčasť maliarskeho umenia, pričom bolo vždy podmieňované vzťahom človeka k prírode.

V 16. storočí došlo k osamostatneniu zátišia ako umeleckého druhu. Na čele jeho individualizovanej maľby stál v tom období Caravaggio (1573-1610) avšak prvé samostatné zátišie na európskom kontinente pochádza ešte z roku 1504. Po období poklesu záujmu o tento motív v 18. a v 1. polovici 19. storočia nastala tzv. renesancia zátišia v dielach Cézanna, Gaugina a van Gogha. Položil sa tak základ formálnym experimentom v nových umeleckých tendenciách. Predovšetkým kubizmus ovplyvnil aj našich umelcov, ktorí stáli pri zrode modernej slovenskej maľby.

V depozitári sa nachádzajú prevažne zátišia s kvetmi od významných českých autorov. **Josef Brož** bol českým krajinkárom. Nejaký čas pracoval ako rezbár a maliar divadelných výprav. Vo svojich obrazoch sa snažil o výraznú farebnosť a plastickosť maľby. **Bedřich Horálek** maľoval krajiny, zátišia, kytice a portréty. **Jaroslav Chudomel**, vyštudovaný grafik a kresliar v priebehu rokov menil len výtvarné techniky. Litografiu striedal drevorez, lept a nakoniec pastel. Na veľkomestskej periférii založil celoživotnú inšpiráciu. Svojou uhranutosťou pre jedinú tému pripomína čínskych maliarov. Na bielych podkladoch pastelov sa objavujú nostalgické ale nesentimentálne prvky, kresba má svoju dynamiku a napätie. **Jan Rafael Schuster** bol vynikajúci kresliar – samouk. Jeho obľúbenou technikou bola kresba ceruzou, ručkovou a pastelom. Pastelové návrhy rád koloroval akvarelovými farbami. Jeho realistické maľby, vďaka uvoľnenému rukopisu a pestrej farebnosti, veľakrát získavajú impresionistický nádych.

BELLUŠOVÁ-RUSKOVÁ Zuzana: Prvé fialky
1982, olej, papier, 40x50

BROŽ Josef: Georgíny v okne
1978, olej, sololit, 135x120

HORÁLEK Bedřich: *Kytica*
1949, olej, plátno, 49x39

HORÁLEK Bedřich: *Kytica*
1952, olej, lepenka, 48x34

HRUŠKA Jiří: *Kytica II.*
1970, olej, plátno, 75x60

CHUDOMEL Jaroslav: *Kytica v konvici*
1964, pastel, papier, 51x41

KONEČNÝ Josef: *Kytica*
okolo r. 1950, olej, lepenka, 46x51

KRIŽAN Eudo: *Zátišie s črpákom*
1950, olej, plátno, 75x80

MALINA Miloš: *Zátišie*
1929, olej, plátno, 43x53

SCHUSTER Ján Rafael: *Cínie*
1948, pastel, papier, 60x48